

4. Рак Ю. Конфлікти у публічному управлінні України: особливості та види. *Актуальні проблеми державного управління*. 2018. № 1 (82). С. 42-47.

5. Особливості спілкування патрульних поліції з учасниками масових акцій в конфліктних ситуаціях : метод. реком. / В. М. Клячко, В. Л. Костюк, В. В. Литвин, Н. В. Федоровська. Київ : Національна академія внутрішніх справ, 2016. 48 с.

6. Платковська О.В. Конфліктна поведінка працівників поліції: гендерний аспект. *Психологічні та педагогічні проблеми професійної освіти та патріотичного виховання персоналу системи МВС України*. Харків, 2019. С. 148-152.

Вадим БОЛГАРЕНКО

курсант ННІППФПНП

Елеонора СКИБА

професор кафедри гуманітарних

дисциплін та психології

поліцейської діяльності

Дніпровського державного

університету внутрішніх справ,

доктор філософських наук,

професор

ІНФОРМАЦІЙНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ОПЕРАЦІЇ: ЯК ЗБРОЯ ХХІ СТОЛІТТЯ

Війна, як і все в нашому світі, зазнала значних змін після появи інформаційних технологій. Якщо раніше війни велися за допомогою військової техніки, то тепер вони все більше переходять в інформаційний простір. Війна ХХІ століття відрізняється від традиційного уявлення про війну. Вона не обмежується географічними межами і не вимагає великих військових формувань. Це війна інформації, де головною зброєю є дані, а основною перевагою на «фронті» є можливість правильно використовувати їх. На інформаційному фронті ведуться битви за контроль над інформацією. Це може бути блокування доступу до інформації, поширення дезінформації або кібератаки на важливі інфраструктури. Ці дії можуть призвести до серйозних наслідків, не поступаючись за шкодою від традиційних військових дій.

Інформаційно-психологічна операція (далі ІПСО) – це комплекс організаційних та спеціальних заходів, що здійснюються російськими політиками через російські спецслужби та підконтрольні їм структури [1]. Ці операції включають в себе розгойдування психіки, вплив на настрої і емоції, дискредитацію союзників [2]. Їх сутність – передача аудиторії певної інформації та сигналів, щоб вплинути на емоції, поведінку, об'єктивні міркування, а також формувати поведінку влади, організацій, груп та окремих осіб. Російська підривна діяльність в Україні включає в себе комплекс

організаційних та спеціальних заходів, що здійснюються російським політиками через російські спецслужби та підконтрольні їм структури в Росії, Україні та інших державах проти суверенітету України. Одним із прикладів підривної діяльності РФ є Форум «Русский Донбасс» [3]. На цьому форумі було представлено «доктрину «Русский Донбасс», яка вказує на плани встановити контроль над усіма територіями Донецької та Луганської областей України.

Тренд «ухилянт», який з'явився у соцмережах, є частиною ІПСО Російської Федерації [4]. Ця ІПСО має на меті посіяти незадоволення серед населення, поширюючи фейкові відео про ухилення від мобілізації через соцмережі та псевдофлешмоби [5]. Пропагандистські канали в Telegram, які діють на користь Кремля, поширюють недостовірні відомості про те, що виїзд з Києва призупинено для проведення масової мобілізації. Ця інформація не відповідає дійсності [6]. Ворог намагається романтизувати ухилення від мобілізації та самих ухилянтів. У TikTok та інших соцмережах поширюються відео від нібито українських чоловіків, які називають себе «ухилянтами» та хваляться красивим життям. Це класична технологія розколу суспільства, в якій ворог використовує той самий принцип, що й у технології розколу за мовою, тільки в даному випадку ворог розпалює ненависть, нівелюючи конституційний обов'язок [6]. Мета ворога – «дискредитувати мобілізацію, збільшити напругу в українському суспільстві через внутрішній розкол, щоб підірвати здатність країни до оборони». Таким чином, «ухилянт» є ворожою ІПСО, оскільки її метою є розкол українського суспільства та порушення процесу мобілізації [7]. Ці приклади показують, що Російська Федерація активно використовує ІПСО для досягнення своїх цілей, включаючи підрив суверенітету України.

ІПСО можуть мати негативний вплив на свідомість громадян з різних причин, зокрема ІПСО часто використовуються для маніпуляції свідомістю людей. Це може призвести до того, що громадяни приймають рішення, які не відповідають їхнім інтересам. До того ж, подібні операції можуть включати розповсюдження неправдивої інформації, що може призвести до неправильного сприйняття реальності. А також лобіювання можуть бути спрямовані на підрив довіри до урядових інституцій, медіа або інших організацій, що в цілому буде викликати лише зростання соціальної напруги, розбрату або конфліктів.

РФ використовує ІПСО як стратегічний інструмент для досягнення своїх політичних цілей. Основні методи, які використовуються в цих ІПСО, включають поширення дезінформації, провокаційних повідомлень, фейкових новин та пропаганди. Ці тактики спрямовані на виклик паніки, страху та невпевненості серед населення. Інформаційні технології стали новою зброєю XXI століття, змінивши характер війни. Вони дозволяють вести війну на новому фронті – інформаційному. Це ставить перед нами нові виклики і вимагає нових підходів до захисту і безпеки.

Список використаних джерел

1. Інформаційно-психологічні операції Російської Федерації проти України – основні етапи та цілі. *Вісник Львівського університету. Серія «Міжнародні відносини»*. URL : <http://publications.lnu.edu.ua/bulletins/index.php/intrel/article/view/10352>.
2. Що таке ІПСО та як росія використовує їх у війні проти України. CHAS NEWS. URL : <https://chas.news/current/scho-take-ipso-ta-yak-rosiya-vikoristovue-ih-u-viini-proti-ukraini>
3. МЗС: «форум» у Донецьку – приклад підривної діяльності Росії на Донбасі. Радіо СВОБОДА. URL : <https://www.radiosvoboda.org/a/news-donetsk/31077487.html>.
4. Тренд «ухилянт», який з'явився у соцмережах, – це ІПСО рф. STOPCOR. URL : <https://www.stopcor.org/ukr/section-uanews/news-trend-uhilyant-yakij-zyavivsyua-u-sotsmerezah-tse-ipso-rf-16-04-2024.html>.
5. Ухилення від мобілізації – у ГУР розповіли про нову ІПСО росіян — УНІАН. URL : <https://www.unian.ua/war/uhilennya-vid-mobilizaciji-u-gur-rozprovili-pro-novu-ipso-rosiyan-12606582.html>.
6. «Ухилянт» — у ГУР розповіли про деталі нової російської ІПСО. URL : <https://war.novyny.live/ukhiliant-u-gur-rozprovili-pro-detali-novoyi-rosiiskoyi-ipso-166569.html>.
7. В ЦПД заявили, що ІПСО «Ухилянт» запускалася з ботів-акаунтів у .... URKNET. URL : <https://www.ukr.net/news/details/technologies/104119035.html>.

Карина БАЛАЧУК

студентка ННІПО

Артур МАРГУЛОВ

доктор історичних наук, доцент,
професор кафедри міжнародних
відносин та соціально-
гуманітарних дисциплін
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ

**ВПЛИВ ВІЙСЬКОВОЇ ПРОПАГАНДИ НА СУСПІЛЬСТВО
ПІД ЧАС ВОЄННИХ КОНФЛІКТІВ**

Уже тривалий час існує практика військової пропаганди, проте нещодавно значення та складність її використання через засоби масової інформації у воєнних умовах значно зросли. Для вивчення викликів, пов'язаних зі збором та аналізом інформації перед війною, в її ході та після її закінчення, формуються спеціалізовані групи. У сучасних демократичних суспільствах, де тотальна цензура вважається неприпустимою та політично недоречною, особливо під час війни, це стає особливо актуальним. Сьогоднішній світ продовжує бути свідком військових конфліктів, збройних зіткнень і зростання терористичної активності. У цьому контексті, окрім